

Lovtidende A

2017

Udgivet den 9. juni 2017

8. juni 2017.

Nr. 655.

Lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1

Lovens formål, anvendelsesområde m.v.

Formål

§ 1. Formålet med loven er at

- 1) sikre den bedst mulige behandling, omsorg og beskyttelse af patienten med udgangspunkt i den enkeltes behov og under hensyn til den enkelte patients værdighed,
- 2) sikre, at iværksættelse og gennemførelse af tvang efter denne lov sker i overensstemmelse med grundlæggende retssikkerhedsprincipper, og
- 3) begrænse tvang og indgreb i den personlige frihed over for den enkelte patient til det absolut nødvendige.

Stk. 2. Ved tvang forstås i denne lov anvendelse af foranstaltninger, som en patient i ord eller handling modsætter sig. Tvang kan bestå af tvangsbehandling efter kapitel 2 og tvangsindgreb efter kapitel 3.

Lovens stedlige anvendelsesområde

§ 2. Loven finder anvendelse inden for sundhedsvæsenet eller andre steder, hvor der udføres sundhedsfaglig virksomhed af sundhedspersoner.

Persongruppe

§ 3. Loven finder anvendelse på patienter, der er fyldt 15 år, og som varigt mangler evnen til at give informeret samtykke til behandling, jf. § 18 i sundhedsloven.

Stk. 2. Loven gælder ikke for patienter, der er omfattet af reglerne i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien.

Kapitel 2

Tvangsbehandling

Betingelser for tvangsbehandling

§ 4. En læge eller tandlæge kan beslutte at tvangsbehandle en patient, som i ord eller handling modsætter sig en sundhedsfaglig behandling, jf. sundhedslovens § 5, som en værge, en nærmeste pårørende eller en fremtidsfuldmægtig

har givet samtykke til efter § 18, stk. 1, i sundhedsloven, eller som en anden sundhedsperson med faglig indsigt på området eller Styrelsen for Patientsikkerhed har givet sin tilslutning til efter § 18, stk. 2 og 4, i sundhedsloven, hvis

- 1) en undladelse af at behandle patienten ud fra en sundhedsfaglig vurdering vil føre til væsentlig forringelse af patientens helbred eller sundhedstilstand,
- 2) behandlingen anses for nødvendig for at forhindre den væsentlige forringelse og
- 3) det efter en helhedsvurdering fremstår som den bedste løsning for patienten at gennemføre behandlingen.

Stk. 2. Det er en betingelse for beslutninger om tvangsbehandling efter stk. 1, at patientens værge, nærmeste pårørende eller fremtidsfuldmægtig giver samtykke til, at behandlingen kan gennemføres ved tvang, eller at en anden læge eller tandlæge med faglig indsigt på området, som ikke tidligere har deltaget i eller skal deltage i behandlingen af den pågældende patient, giver sin tilslutning dertil.

Stk. 3. Beslutninger om tvangsbehandling efter stk. 1 skal vedrøre en konkret og aktuel behandling. Beslutninger er gyldige i den periode, der er nødvendig for behandlingen, dog højst i 4 måneder.

Principper for tvangsbehandling

§ 5. Den læge eller tandlæge, der træffer beslutning om tvangsbehandling, skal inddrage patienten i beslutningen og underrette patienten om den truffne beslutning og dens nærmere indhold, baggrund og formål.

Stk. 2. Forinden der træffes beslutning om tvangsbehandling, og forinden tvangsbehandling iværksættes, skal tillidskabende tiltag være forsøgt, og patienten skal forinden være forsøgt motiveret til frivilligt at medvirke til behandlingen.

Stk. 3. Tvangsbehandlingen skal afbrydes straks, hvis lovens betingelser ikke længere er opfyldt.

Stk. 4. Beslutninger om tvangsbehandling efter § 4 skal overholde tilkendegivelser i patientens livstestamente, jf. sundhedslovens § 26.

Kapitel 3

Tvangsindgreb med henblik på at gennemføre tvangsbehandling

Betingelser for tvangsindgreb

§ 6. Tvangsbehandling kan gennemføres ved anvendelse af tvangsindgreb efter dette kapitel, hvis tvangsindgrebet er nødvendigt for at gennemføre tvangsbehandlingen.

Stk. 2. Det er en betingelse for beslutninger om tvangsindgreb, at patientens værge, nærmeste pårørende eller fremtidsfuldmægtig giver samtykke til tvangsindgrebet, eller at en anden læge eller tandlæge med faglig indsigt på området, som ikke tidligere har deltaget i eller skal deltage i behandlingen af den pågældende patient, giver sin tilslutning dertil.

Stk. 3. Beslutninger om tvangsindgreb er gyldige i den periode, der er nødvendig for at gennemføre den tvangsbehandling, der er besluttet efter § 4, dog højst i 4 måneder.

Stk. 4. Der kan træffes beslutning om samtidig anvendelse af flere tvangsindgreb.

Principper for tvangsindgreb

§ 7. Ethvert tvangsindgreb efter dette kapitel skal være så skånsomt og kortvarigt som muligt og stå i rimeligt forhold til formålet med indgrebet. Det mindst indgribende indgreb skal anvendes, hvis det er tilstrækkeligt til at opnå formålet. Alle indgreb skal udføres med størst mulig hensyntagen til den pågældende patient for at undgå unødige krænkelser og ulemper.

Stk. 2. Tvangsindgreb må ikke erstatte personlig pleje og omsorg.

Stk. 3. Forinden der træffes beslutning om tvangsindgreb, og forinden tvangsindgreb iværksættes, skal tillidsskabende tiltag være forsøgt.

Fysisk fastholdelse

§ 8. Den læge eller tandlæge, der efter § 4 har besluttet at tvangsbehandle patienten, kan beslutte fysisk at fastholde patienten, hvis betingelserne i § 6, stk. 1 og 2, er opfyldt.

Stk. 2. Der må ikke anvendes hjælpemidler og remedier til fastholdelsen.

Beroligende medicin

§ 9. Den læge eller tandlæge, der efter § 4 har besluttet at tvangsbehandle patienten, kan beslutte at give patienten et beroligende lægemiddel, hvis betingelserne i § 6, stk. 1 og 2, er opfyldt.

Stk. 2. Beroligende lægemidler må ikke anvendes af ordenshensyn.

Tvangsindlæggelse

§ 10. Den læge eller tandlæge, der efter § 4 har besluttet at tvangsbehandle patienten, kan beslutte, jf. dog stk. 6, at en patient skal tvangsindlægges, hvis betingelserne i § 6, stk. 1 og 2, er opfyldt. Tvangsindlæggelse kan alene ske på et offentligt sygehus.

Stk. 2. I forbindelse med sin beslutning om at tvangsindlægge patienten udfærdiger lægen eller tandlægen en erklæ-

ring herom. Erklæringen skal basere sig på lægens eller tandlægens undersøgelse af behovet for at tvangsindlægge patienten. Erklæringen må ikke være udstedt af en læge eller tandlæge, der er ansat på den sygehusafdeling, hvor tvangsindlæggelsen skal finde sted, eller være udstedt af en læge eller tandlæge, der er inhabil i henhold til forvaltningslovens § 3.

Stk. 3. Lægens eller tandlægens undersøgelse efter stk. 2, 2. pkt., skal være foretaget inden for de seneste 7 dage forud for tvangsindlæggelsen.

Stk. 4. Politiet træffer bestemmelse om tvangsindlæggelsens iværksættelse og gennemførelse heraf.

Stk. 5. Den læge eller tandlæge, der beslutter, at patienten skal tvangsindlægges, skal så vidt muligt være til stede ved tvangsindlæggelsens gennemførelse, indtil politiet forlader stedet sammen med den patient, der skal tvangsindlægges. Iværksættes tvangsindlæggelsen ikke i umiddelbar forlængelse af lægens eller tandlægens undersøgelse, underretter politiet lægen eller tandlægen om tidspunktet for gennemførelsen af tvangsindlæggelsen.

Stk. 6. Overlægen eller overtandlægen på den afdeling, hvor patienten tvangsindlægges, træffer endelig beslutning om, hvorvidt tvangsindlæggelse skal ske. Overlægen eller overtandlægen skal i den forbindelse påse, om betingelserne i § 4 og § 6, stk. 1 og 2, er opfyldt.

Stk. 7. I overlægens eller overtandlægens fravær kan beslutninger efter stk. 6 tages af en anden læge eller tandlæge med faglig indsigt på området. Overlægen eller overtandlægen skal snarest muligt tage stilling til den anden læges eller tandlæges beslutning.

Stk. 8. Styrelsen for Patientsikkerhed fastsætter nærmere regler om indholdet af de erklæringer, der er nævnt i stk. 2.

Stk. 9. Sundhedsministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren regler om politiets opgaver i forbindelse med tvangsindlæggelserne.

Gennemførelse af personlig hygiejne på tvangsindlagte patienter

§ 11. Overlægen eller overtandlægen kan beslutte, at en patient, der er tvangsindlagt efter § 10, og som ikke selv er i stand til at varetage nødvendig personlig hygiejne, skal have foretaget personlig hygiejne under anvendelse af tvang, hvis dette er nødvendigt af hensyn til patienten selv eller af hensyn til medpatienter eller personale.

Stk. 2. I overlægens eller overtandlægens fravær kan beslutninger efter stk. 1 tages af en anden læge eller tandlæge med faglig indsigt på området. Overlægen eller overtandlægen skal snarest muligt tage stilling til den anden læges eller tandlæges beslutning.

Tilbageholdelse og tilbageførsel

§ 12. Overlægen eller overtandlægen kan beslutte, at en patient, der er tvangsindlagt på et offentligt sygehus, skal tilbageholdes på sygehusafdelingen, hvis patientens fortsatte indlæggelse er nødvendig for at gennemføre tvangsbehandlingen.

Stk. 2. Overlægen eller overtandlægen kan efter betingelserne i § 6, stk. 1 og 2, beslutte, at en patient, som er tvangs-